

Tárgy

385. 757

Hely

Idő

Személy

Helyszám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Gesztelyi Nagy Zoltán

Októberre kiemelik

az utolsó háborús roncshajót a Dunából

Az „Erzsébet királyné” tragédiája - Kilencmilliót érő gőzös a víz alatt

Szemben a Gellért-heggyel, a pesti Duna-parton, ahol négy és fél év múlva az új Erzsébet-híd feljárata lesz, van a Hidépítő Vállalat hetes részlegének a főhadiszállása, a bűvárok, a robbantók és más Verne-regénybe való munkák elvégzőinek tanyája.

Az utolsó lánccdarab

Az új hidat nem ők építik majd. De a régit ők bontották. Az utolsó száznyolcvan tonnás lánccdarabot nem is oly rég emelték ki a folyó fenekéről, ott hever kiterítve a parton, a rozsdától megvédték, nagy részét be lehet építeni megint. Ami elgörbült, abból két acéllemezt kilyuggattak, és elvitték Sztálinvárosba, az ércelőkészítő portáldarujának építéséhez.

Ez a harmincnégy méter magas és hetven méter hosszú acélhíd meglepő gyorsasággal készült el. *Palágyi Pál*, a Ganz — MÁVAG mérnöke javasolta, hogy ne a szokásos zsaluzással csinálják, hosszadalmasan, s a hidászok kidolgoztak egy olyan eljárást, ahogyan darut, hidat még nem építettek nálunk. *Rosztóczi Alfonz* mérnök hajtotta végre. A két darulábat — az acélkapu két fél-fáját — drótkötelekkel függőleges helyzetben kirögzítették, hidraulikus emelőket tettek a tetejükre, és azzal húzták a magasba a négyszázhusz tonnás hidat. Már a helyén van. Ehhez kellett az Erzsébet-híd két lemeze, mert egyébként nem találtak volna láncot a roppant súly emeléséhez.

Négyszázötven hajó volt a víz alatt

Nem ez az egyetlen gondjuk. *Ugrai Károly* főépítésvezető

asztalán mindig más Duna-parti helyről szól kilenc év óta a telefon. Dolgoznak a hajókiemelők. *Négyszázötven hajó hevert a második világháború végén a Duna fenekén.* Amit 1950-ig a tulajdonosok — szovjet, bolgár, román, csehszlovák és osztrák utászok segítségével — nem emeltek ki, az a hetes részlegre maradt. Sok gondjuk volt az egykori német *Ruthof* vontatógőzössel Baja fölött. Egymillió forintot költöttek az aknától elsüllyesztett hajó kiemelésére. Nem hiába: *kilencmilliót ért a gőzös.* Nagy kaland volt a Bába alatt aknától egyszerre elsüllyedt német *Fritz* és a *Szapáry* kiemelése. A Duna kilenc év alatt homokszigetet épített a két hajóroncs köré, először azt kellett kiásni. Legendás balsors kergette az „*Erzsébet királyné*”-t is, mely 1896-ban készült, a millenniumra, királyi luxussal. 1912-ben, a balkáni háború idején merénylők felgyújtották. Két évig tartott, míg rendbehozták. Mire vízre szállt, kitört az első világháború, és az Al-Dunán, *Obradina* szigete mellett *ágyúval elsüllyesztették.* 1917-ben emelték ki, most már hosszabb ideig tartott helyrehozatala, egyre szebb lett a hajó. 1944-ben *Dunavecsénél aknára futott.* Parancsnoka ügyesen partra vitte még, pontonhoz kötötték, bevontatták a hajógyárba. Kicsit rendbehozták, már szöktette a hadvezetőség Ausztriába. Ott *harmadszor is aknára futott, és végleg elsüllyedt.* Utászaink először emelték ki az Ausztriában elsüllyedt harminchét hajó közül, hazahozták, négy évig

tanakodtak rajta, mi legyen a sorsa. Végül *szétszedték ócskasvasnak.*

Egy uszály a bajai híd alatt

Az utolsó roncshajó kiemelésére most készülnek a hidászok. A bajai híd egyik pilléréhez tapad ez az uszály. *hétméteres iszapréteg fedi.* Robbantani nem lehet, mert megsérülne a pillér. Búvárásóval — nagynyomású fecskendővel — letúrják róla a földet, víz alatti lángvágással feldarabolják, és láncokkal kiemelik. Már elkészültek volna vele, ha nem süllyed el Komáromnál most egy bolgár uszály. *Kiss Gyula* búvármester és emberei odasiettek, kézzel hozták fel a drága gépeket, kiemelték a hajót is, és a csehszlovák hajógyár sólyájára fektették. Nemsokára elkészülnek ott a javításával is.

Gesztelyi Nagy Zoltán

Erzsébet-híd
1954. IX. 12.